

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/19/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513205028
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7513205028.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Táne Veščičíkovej a sudcov JUDr. Miroslava Sogu a JUDr. Dany Bystrianskej v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe 3, Strašnice, K červenému dvoru č. 3269/25a, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej C. Š.M., L. XX.XX.XXXX, J. E. O., D. L. G. XXX/XX, zastúpenej opatrovníkom : JUDr. Gabrielou Lukáčovou, zamestnankyňou Okresného súdu Košice - okolie, v konaní o zaplatenie 835,17 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku č.k. 10C/280/2013-79 z 27.10.2015 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len „súd“) rozsudkom žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol, tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že rozhodol o žalobe doručenej 29.08.2010, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia zmenkovej istiny 835,17 eur a zmenkového úroku 0,25% denne zo zmenkovej sumy od 26.10.2010 do zaplatenia, 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy od 26.10.2010 do zaplatenia a trov konania, s odôvodnením, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uzavrela s žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol zabezpečený blankozmenkou. Žalobca ako indosatár sa stal nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná v Rozhanovciach dňa 22.3.2010 na zmenkovú sumu 835,17 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku 0,25% denne od 29.8.2010 do zaplatenia. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Vykonaným dokazovaním zistil, že predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle článku článku 2 bodu 1 a 3 bodu 1 nariadenia Rady /ES/ č. 861/2007 z 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko žalobca má sídlo v Českej republike, v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci hodnota pohľadávky nepresahuje 2 000,- EUR a na uvedené sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom Slovenskej republiky. (§ 10 a § 11 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov). Žalobca si uplatňoval práva zo zmenky ako indosatár, ktoré získal od predchádzajúceho veriteľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave

Súd vychádzal potom z toho, že v predmetnom konaní, žalobca uplatňoval právo zo zmenky podľa zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch a zistil, že ju vystavila žalovaná 22. 3. 2010 s textom: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o. IČO: 35 807 598, Bratislava na sumu 835,17 eur, zmenkový úrok bol dohodnutý 0,25% denne od 22.3.2010. Údaje potrebné v súvislosti s úverom, ktorý žalovaná získala nemal možnosť preveriť, avšak žalobca v žalobe sám uviedol, že spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. pôvodne uzavrela so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol zabezpečený blanko zmenkou. Žalobca predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky. a podľa č. 4 ods. 4 Nariadenia, pretože sa domnieval, že informácie, ktoré poskytol žalobca, nie sú dostatočne žalobcovi uložiť márne doplniť informácie v lehote určenej súdom. Prostredníctvom tlačiva B v zmysle Nariadenia žalobcu dňa 09.12.2014 vyzval, aby žalobu doplnil a predložil úverovú zmluvu, na základe ktorej bola zmenka vystavená. Žalobca dňa 14. 1. 2015 oznámil, že nedisponuje údajmi alebo listinami, ktoré súd vyžaduje, alebo ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť, že nemá k dispozícii zmluvu o úvere, že túto nie je povinný túto súdu predkladať, (uplatňuje práva zo zmenky) lebo poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch, keďže uplatňuje majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky.

Súd v odôvodnení citujúc čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1 až 4, čl. 5 ods. 1 až 4, ako aj čl. 8 a 9 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 Z.z., žalobu zamietol v celom rozsahu s tvrdením, predložená zmenka zabezpečovala nároky veriteľa z úverovej zmluvy, preto bol povinný zo zákona posúdiť nárok žalobcu nie len podľa zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb., ale aj podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a podľa národného aj európskeho práva na ochranu spotrebiteľa, ktorému sa poskytuje zvýšená ochrana jeho práv. Inak by mohlo dôjsť k obmedzeniu alebo popretiu práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Pretože žalobca úverovú zmluvu nepredložil, súd podľa zásady kontradiktórnosti konania rozhodol na základe dôkazov, ktoré predložili účastníci konania. Konštatoval, že žalobca si v tomto konaní uplatnil predmetnú pohľadávku zo zmenky a žalobca v konaní na základe výzvy súdom, ktorá mu bola riadne doručená podľa príslušného nariadenia na tlačive B nepredložil súdu zmluvu o úvere, na základe ktorej bola vystavená zmenka. Súd konštatoval, že v zmysle čl. 4 ods. 4 nariadenia neunesol dôkazné bremeno, pretože zmenka ako taká, nie je postačujúcim dôkazom na rozhodnutie o nárokoch uplatňovaných podľa Nariadenia, lebo zmenka ako jediný listinný dôkaz, pre účely posúdenia posudzovaného nároku predpokladá posúdenie úverovej zmluvy a citoval ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.), že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). navrhol odvolaciemu súdu rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolanie odôvodnil tak, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah, pričom v konaní žalobca uplatňoval bezpodmienečný záväzok žalovanej, že zaplatí zmenku. To, že súd vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, pokladal za neprípustné. Vytýkal súdu, že predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ (jeho znenie citoval). Z uvedeného mu jednoznačne vyplynulo, že žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 0bo 3/2008 z 22. októbra 2008, aj z jeho odôvodnenia citoval. Uviedol, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného, ktorý nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli odporcu) prevzal súd a suploval jeho aktivitu. Tvrdil, že uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený odporcu na nich ani upozorniť (ust. §5 ods.1 O.s.p.). K dôvodom, že zmenka nie je dôkazom a iné dôkazy zo strany žalobcu neboli označené ani predložené, na výzvu súdu na doplnenie návrhu, uviedol, že si splnil svoju povinnosť tvrdenia a aj dôkaznú povinnosť tak, ako mu to ukladá zákon, že predložil súdu originál platnej a riadne a platne vystavenej zmenky, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne znaky podľa zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový. Citujúc znenie § 125 O.s.p., poukázal na to, že zmenka je listinou, teda je aj dôkazom, že predložil súdu originál zmenky,

že žiadnymi inými dôkazmi (ani dôkazmi a informáciami vyžiadanými zo strany súdu) nedisponoval. Tvrdil, že predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa, že vo vzťahu k nemu ako indosatárovi, je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Zdôraznil, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o zväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Vytykal súdu, že sa aplikáciou príslušných ust. o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZSZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah, že v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovanej, že za zmenku zaplatí, že súd však vec posudzoval, akoby išlo k bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Predmetom sporu nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie. Vyššie uvedené závery opieral o uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci (z jeho odôvodnenia citoval a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2013 z 21.11.2013 (aj z jeho odôvodnenia citoval).

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 22.6.2016 o 9.00.hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 227 II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 15.6.2016 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1, 3 O.s.p.

Žalovaná zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Súd vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami uvádzanými už v konaní pred súdom prvého stupňa, s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, a preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je zrejmé, že súd založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby na zistení, že v zmysle ust. § 120 ods. 4 O.s.p. žalobca nepredložil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a súd rozhodol len na základe označených dôkazov. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkmi konania mohol súd vykonať aj iné dôkazy, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, požadované listiny žalobca nepredložil na výzvu súdu.

Správne súd preskúmaval žalobu podľa Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Pretože žalobca predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky, tiež správne ho súd vyzval vzorovým tlačivom B, aby predložil zmluvu, na základe ktorej bola zmenka vystavená dňa 22.03.2010. Rovnako zákonné bolo jeho konštatovanie že, podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, bolo možné zmenkou zabezpečiť nároky zo spotrebiteľských úverov vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, preto bol súd povinný z úverovej zmluvy toto posúdiť. Pretože žalobca predložil jediný dôkaz a to originál zmenky odvolávajúca sa, že

ide o konanie zmenkové, a odmietol predložiť úverovú žalobu súd žalobu zamietol. Konštatoval, že nemohol vo veci rozhodovať na základe predloženej zmenky ako jediného dôkazu v tomto konaní, lebo predložená zmenka je v tomto konaní podľa Nariadenia iba jedným z dôkazov na vydanie navrhovaného rozsudku. Zopakoval, že pred týmto súdom nejde o konanie podľa § 175 O.s.p. pre vydanie zmenkového platobného rozkazu (§ 10 Zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov). Súd preto vychádzajúc zo zásady kontradiktórnosti konania pred súdom v prejednávanej veci rozhodol len na základe dôkazov predložených žalobcom. (§ 120 ods. 4 O.s.p.)

S týmto záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v tomto smere poukazuje na dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd uvádza nasledovné:

Dňa 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR spoločné stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledujúcom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93.

Z vyššie citovaného stanoviska vyplýva, že ak vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ, čo nepochybne bolo preukázané aj v prejednávanej veci, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená, v danom prípade zákon 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu 20.3.2009.

Takto postupoval aj súd prvého stupňa, keď po zistení, že žalovaná uzavrela s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, súčasťou ktorej je aj dohoda o vyplnení zmenky (článok 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru), ale skúmal (ne)platnosť tejto dohody o vyplňovacom práve z hľadiska jej súladu so zákonom 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 1.1.2008 do 31.12.2010 skúmať nemohol.

Z článku 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania, je zrejme nasledovné znenie dohody o vyplnení zmenky: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých

peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatným celý dlh.

Vyššie uvedená dohoda umožňuje vyplniť zmenkovú sumu vo výške všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, čo je v priamom rozpore s obmedzením vyplývajúcim z citovaného zákonného ustanovenia § 4 ods. 6, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

V tejto časti (oddeliteľnej od ostatného obsahu zmluvy) môže byť zmluva, t.j. dohoda o vyplnení zmenky v rozpore s ust. § 4 ods. 6 zákona 258/2001 Z.z., a teda neplatná podľa § 39 Obč. zák., preto súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak žalobu zamietol, lebo zmenkové nároky zo zmenky vyplnenej na základe dohody o vyplnení zmenky nemal možnosť skúmať.

Odvolačiami námietkami viažucimi sa k týmto dôvodom zamietnutia žaloby sa preto odvolací súd nezaoberal, keďže aj prípadná nesprávnosť týchto záverov nemôže privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci v prospech žalobcu vzhľadom na neplatnosť dohody o vyplnení zmenky pre rozpor so zákonom.

K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

V zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak o tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhodne súd. Nejde pritom o svojvôľu súdu, ale o zabezpečenie hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania, t.j. vykonávanie dôkazov na preukázanie skutočností, ktoré sú relevantné z hľadiska rozhodnutia vo veci. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkmi konania môže súd vykonať aj iné dôkazy, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd teda nie je obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba možnosťou vykonať dôkazy navrhnuté účastníkmi, ale môže vykonať aj ďalšie dôkazy, ak je to pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a tieto si môže zabezpečiť aj sám. V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, pričom Občiansky súdny poriadok je subsidiárne využiteľný aj v prípade konaní podľa Nariadenia a postup súdu v zmysle § 120 ods. 1 tretej vety O.s.p. bol teda dôvodný. Vychádzajúc z citovaného stanoviska č. 93/2015 v bode I.1 bolo povinnosťou súdu vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci ex offo zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Vzhľadom na vedomosť súdu z iného súdneho konania, že žalobcom predložená zmenka zabezpečuje nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, postupoval súd prvého stupňa v súlade s ust. § 120 ods. 1 Obč. zák., keď si hodlal zabezpečiť listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť samotnej dohody o vyplňovanom práve, ktorá bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako dôkazu predkladaného žalobcom na preukázanie svojho nároku. Keďže súd na základe vykonaného dokazovania spoľahlivo zistil, že na strane žalovanej ide o spotrebiteľa, sledujúc povinnosť poskytnúť žalovanej ex offo ochranu, uplatnený nárok mal povinnosť skúmať aj z hľadiska jeho (ne)súlady s normami na ochranu spotrebiteľa (§ 52 až 54 Obč. zák. a zák. č. 258/2001 Z.z.), a za tým účelom hodlal vykonať dôkazy.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku, v zmysle ktorej súd prvého stupňa nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. a v ktorej žalobca vtykal súdu, že hoci sama žalovaná nemohla vzniesť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že rigidná aplikácia ust. § 17 zák. č. 151/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 cit. zákona obsahuje úpravu, podľa ktorej kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že

nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade v záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany príslušnej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity (viď odôvodnenie vyššie citovaného stanoviska 93/2015).

Napriek skutočnosti, že žalovaná v konaní výslovne nenamietla, že zmenka je neplatná, súd správne hodlal skúmať jej platnosť, vychádzajúc zo záveru, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. januára 2013 sp. zn. 6MCdo/9/2012, z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012 a uznesenie sp. zn. 5Cdo/61/2012). Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov spotrebiteľmi. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offa skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Aj v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2001 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie spotrebiteľa.

Ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. neustanovuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálne námietky prihliadal ex offa. To je dôležitá aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdny dvor sa vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

Ani samotné Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu, aby ex offa skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

V slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 23.12.2015) je účinný zákon 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákona 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení zák. 659/2007 Z.z. a 492/2009 Z.z. V zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v znení zák. 438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky

podľa ods. 1 ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok povinnosťou súdu je ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch, za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim.

K odvolacej námietke žalobcu o prekvapivosti napadnutého rozsudku vzhľadom na skutočnosť, že žalovanou uplatnený nárok nebol popretý odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že už z uznesenia Krajského súdu v Košiciach v tejto veci č.k. 3NCb/577/2013-19 zo dňa 10. júla 2013, ktorým súd rozhodol o námietke nepríslušnosti, vyplýva povinnosť súdu posudzovať platnosť zmenky aj podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a prednostne posudzovať uplatnený nárok podľa spotrebiteľského práva. Už z tohto uznesenia žalobcovi bolo teda zrejmé, že ním uplatnený nárok sa nebude posudzovať iba podľa zákona zmenkového a šekového, ale aj podľa noriem na ochranu spotrebiteľa a v ďalšom konaní mal možnosť vyjadriť sa ku všetkým súdom vykonaným dôkazom vrátane tých, ktoré si súd sám zabezpečil za účelom súdneho prieskumu uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s normami na ochranu spotrebiteľa. Okrem toho, že žalobca mal možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom na pojednávaní, na ktoré bol riadne a včas predvolaný a z neúčasti na ktorom sa ospravedlnil, pričom nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie, zmluva o úvere mu bola zaslaná súdom spolu so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, mal možnosť sa teda s touto zmluvou oboznámiť pred pojednávaním a aj vyjadriť sa k tomuto listinnému dôkazu. Za daných okolností žalobcovi bolo zrejmé, aké dokazovanie a na preukázanie akých skutočností súd musí vykonať. Je potrebné dodať, že súd prvého stupňa si ním žiadané listinné dôkazy, bez spolupráce so žalobcom inak nemohol zabezpečiť, preto rozhodol správne, keď pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom, žalobu zamietol.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú odvolacie námietky žalobcu nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, z ktorého dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 O.s.p., vrátane výroku o trovách prvostupňového konania potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.